

Misjka

Over het boek

Auteur: Edward van de Vendel & Anoush Elman

Illustrator: Annet Schaap

Uitgeverij: Querido

Over de makers

Edward van de Vendel (1964) gaf eerst les in het lager onderwijs voor hij zich full-time aan schrijven waagde. Intussen heeft hij een lange lijst kinder- en jeugdboeken inclusief poëzie en non-fictie op zijn naam staan. Hij is al meermaals in de prijzen gevallen (o.a. Zilveren Griffels en Woutertje Pieterse Prijs). Van de Vendel introduceert ook regelmatig LHBTQIA+hoofdpersonen en schrijft vaak voor beginnende lezers. Meer weten? Kijk even op <https://www.edwardvande Vendel.nl/>.

Anoush Elman vluchtte op 17-jarige leeftijd uit Afghanistan. Met Edward van de Vendel schreef ze in 2008 daarover het jongerenboek "De gelukvinder." Met Misjka hebben ze nu een deeltje van het verhaal verteld voor een jonger doelpubliek.

Annet Schaap (1965) volgde zowel een illustrator- als schrijversopleiding. Aanvankelijk illustreerde ze alleen. Daarna trouwde ze, kreeg een kind en reisde de wereld rond. Toen was de tijd rijp om te schrijven. Haar debuut "Lampje" werd een groot succes, met prijzen, vertalingen en voorstellingen. Nu combineert ze tekenen en schrijven. Meer weten? <https://www.annetschaap.com/>

1. VOOR HET LEZEN

Roya's familie krijgt een huis in Nederland. Volgens Roya hoort daar een huisdier bij. Het wordt een wit dwergkonijntje dat ze Misjka noemt.

- Waarom zou Roya een dwergkonijn als huisdier kiezen?
- Heeft een huis een huisdier nodig? En omgekeerd? Motiveer.
- Welke huisdieren kan Roya nog kiezen en hoe kunnen zij een huis volledig maken?

2. HET VERHAAL

2.1. Korte inhoud

Roya is met haar familie gevlucht uit Afghanistan. Van die reis herinnert ze zich niet veel omdat ze nog klein was toen. Wanneer ze definitief in Nederland mogen blijven, neemt de familie een dwergkonijn als huisdier. Het dier wordt een luisterend oor voor Roya die zich vragen begint te stellen over de reis naar Nederland. Wanneer het konijn vlak voor haar spreekbeurt vermist raakt en weer gevonden wordt, wordt het Roya te veel. Huis, konijn, vlucht, alles komt samen, en krijgt uiteindelijk een plaats.

2.2. Personages

- Wie zijn de personages? (Roya, haar drie broers: Bashir, Hamayun en Navid, mama, papa, Misjka het konijn)
- Is Misjka ook een personage volgens jou? Waarom wel of niet? (handelt zelfstandig maar zegt niets, onderneemt een reis vergelijkbaar met de menselijke personages, gaat relaties aan met andere personages: eerst broer Hamayun en mama en dan Misjka)
- Wat is Misjka's rol in het verhaal? (luisterend oor, knuffelkonijn, maakt het Nederlandse huis officieel een thuis, zorgt dat personages samen de reis kunnen reconstrueren en de emoties verwerken)
- Waarom heet Misjka Misjka? (pp. 81-85: het verhaal van de sultan met een klein, witharig meisje dat Misjka heette)
- Kan je nog een andere passende naam voor het konijn bedenken?
- Waarom heeft de auteur Misjka ook als titel gekozen? (p. 86: "Miskja is alles", konijn is catalysator in verhaal om reisverhaal eerst in familie en dan in klas te delen en later in boek met lezer, Misjka is ook soort alter ego van familie/Roya die eerst moest vluchten om thuis te komen)

2.3. Stijl

Bespreek de illustraties in het boek.

- Kan je kenmerken opnoemen zoals paginagroot/klein, deel van tekst/apart van tekst, kleur/zwart-wit, potlood/verf/collage, etc.?
- Houd je van deze stijl? Kan je uitleggen waarom wel of niet?
- Wie of wat staat er op de illustraties? (alle familieleden van Roya zoals ze nu zijn, het konijn op een poster en de reisfoto van kleine Roya)
- Als je alle illustraties in een album zou kleven, wat krijg je dan? (een fotoalbum zonder verleden)
- Waarom zou de illustrator voor deze afbeeldingen gekozen hebben? (vervangen de foto's die ze niet hebben, nadruk op het nu en het nieuwe begin van de familie, nadruk op het belang van de familieleden en mensen eerder dan landschap of gebeurtenissen)
- In welke zin is deze keuze voor illustraties die bijna foto's zijn bijzonder? (de familie heeft alle foto's die ze onderweg gemaakt hebben moeten verbranden om te kunnen overleven – voor warmte maar ook om geen bewijsmateriaal mee te dragen, zie p. 70- 74)
- Wat voor rol spelen ze in het verhaal? (alle familieleden worden zo voorgesteld, de personages vertellen ook om beurt een stukje van het vluchtverhaal en maken zo de puzzel compleet)

2.4. Vertelperspectief

- Wie vertelt het verhaal? (Roya)
- Waarom heeft de auteur voor Roya gekozen en niet voor Bashir of mama? (zij kennen een deel van of het hele verhaal van de reis, hebben er andere emoties rond, maar Roya is even onwetend als de lezer)
- Het verhaal is in de ik-persoon geschreven. Betekent dat dat we enkel Roya leren kennen? (neen, ook de andere personages komen uitgebreid aan bod)
- Hoe laat de auteur de lezer andere personages kennen? (handelingen, woorden, tekeningen)
- Wiens versie van het verhaal had je zelf graag gehoord en waarom?

2.5. Einde

- Hoe eindigt het boek? (na de spreekbeurt valt Roya thuis in slaap met Misjka, als ze wakker wordt heeft het konijn in bed gepiept)
- Wat vond je van dit einde?
- In welke zin is het passend? (koppelt terug naar konijn dat bij mama op schoot plaste in begin van boek, pp.31-33 als teken van thuiskomen; bij Roya deze keer, die ook net is thuisgekomen na het vertellen van haar verhaal)

3. VERWERKING

3.1. Thema: Reis versus vlucht

- De meeste mensen gaan graag op vakantie. Dan spreken ze over een reis maken of op reis gaan. Deze woorden worden ook in het boek gebruikt maar hier gaat het over een ander soort reis.
 - Op welke manieren is Roya's reis anders? (geen plezierreis, geen terugkeer, niet veel meenemen, geen hotel of lekker eten, niet samen met hele gezin, geen plan over naar waar en langs waar)
 - Roya herinnert zich niet veel van de reis. Waarom vertellen haar familieleden er zo weinig over? (onaangename herinneringen, nieuw begin nu, veel verloren)
 - Langzaam wordt de puzzel wel gelegd. Iedereen helpt een beetje. Kunnen jullie samen de puzzel reconstrueren? Gebruik de kaart en naamkaartjes in bijlage. Wie vertelt over welk stukje en wat precies?
 - Waarom is het belangrijk dat Roya het verhaal kent? (om grip te krijgen op het verleden, verbondenheid met haar familie te voelen die het verhaal wel kennen, en om haar eigen leven verder uit te rollen)

OPDRACHT

MATERIAAL

-
- Landkaart en naamkaartjes uit bijlage
 - pennen/potloden
-
- Reconstrueer de vlucht van Roya's familie. Teken eerst de weg uit. Plaats dan de verschillende naamkaartjes bij de stukken van de reis die door een bepaald personage worden verteld. Denk ook even na over wie wat vertelt en hoe dat deeltje van het vluchtverhaal past bij dit personage. Bijvoorbeeld, Navid vertelt een spannend stukje over de soldatenbezems dat ook grappig blijkt te zijn (pp.59-63). Dat grappige en speelse typeert hem, net zoals het aanleren van trucjes aan Misjka (p.27).

3.2. Thema: Rol van verhalen

- Dat verhalen belangrijk zijn is al uit het vorige punt gebleken. Roya heeft het reisverhaal nodig omdat het deel van haar verhaal is. Maar ook in het boek zelf wordt de kracht van verhalen genoemd.
 - Kan je voorbeelden geven van verhalen uit het boek? (spreekbeurt, de snoepverhalen)
 - Wat zijn snoepverhalen? (p.55: "Om de tijd door te komen verzoon mama altijd gekke sprookjes over chocola. Of over zoete amandelen." Voorbeeld: pp. 81-85)
 - Waarom zijn ze belangrijk voor Roya en haar familie? (verhalen brengen je ergens anders, counteren de onaangename dingen van de vlucht, brengen ook stukje cultuur mee en creëren zo een tijdelijke thuis)

OPDRACHT

MATERIAAL

-
- (wit of klad) papier
 - pennen/potloden
-
- In de snoepverhalen van Roya gaat het over zoete amandelen en een sultan van suikergoed. Kunnen jullie samen of in groepjes een snoepverhaal verzinnen met lekkers en personages die jullie aan jullie thuis doen denken? Schrijf de verhalen op en post ze in de bib in een hoekje of online. Misschien willen andere kinderen ook wel hun snoepverhaal vertellen en voor je het weet, heb je een heel boek vol snoepverhalen.

4. VERDER LEZEN

- De maan is overal / Kolet Janssen en Fatinha Ramos (ill.) (De Eenhoorn, 2019)
- De jongen die niet gaat verhuizen / Marian de Smet en Mattias de Leeuw (ill.) (Luitingh-Sijthoff, 2016)
- Kinderen van ver / Martine Letterie en Saskia Halfmouw (ill.) (Leopold, 2022)
- Morgen is een ander land / Michael de Cock en Trui Chielens (ill.) (Querido, 2017)

Bijlage 1

Bron: Migratiedossier "Migratiemythes: Fact check"

Bijlage 2

BASHIR	PAPA	
HAMAYUN	MAMA	
NAVID	ROYA	Afghanistan